

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

[Albánia]

országinformáció

Készítette:

Kasnyik Martina, KGA

2018

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Fontosabb gazdasági mutatók

Mutató megnevezése	Mértékegység	2012	2013	2014	2015	2016	2017
GDP értéke (folyó áron)	Mrd EUR	26,45	26,51	28,18	28,29	28,80	29,92
GDP változása (reál)	%	1,42	1,00	1,77	2,22	3,35	3,84
Egy főre jutó GDP folyó áron	EUR/fő	3679,82	3823,17	3966,62	3424,44	3579,55	3931,27
Infláció (HICP)	%	2,03	1,94	1,63	1,91	1,28	-
Munkanélküliségi ráta	%	13,38	15,87	17,49	17,08	15,22	-
Export értéke	Mrd EUR	3,09	3,20	3,23	2,69	2,98	3,56
Import értéke	Mrd EUR	5,08	5,20	5,41	4,39	4,71	5,26
Kihelyezett FDI állomány	Mrd EUR	0,07	0,02	0,07	0,07	0,01	-0,06
Befektetett FDI állomány	Mrd EUR	0,80	1,09	1,00	0,86	0,90	0,89

Forrás: World Bank

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

1. Alapinformációk: Albánia többpárti demokrácián alapuló parlamentáris köztársaság. Tagság: NATO, CEFTA , ENSZ, valamint 2014 nyara óta EU tagjelölti státusszal rendelkezik. Az ország a 2015 júniusában életbe lépett közigazgatási reform alapján tizenkét megyére, ezek összesen hatvanegy járásra oszlanak.
2. Szerződéses kapcsolataink Albániával rendezettek, a két ország között mintegy harminc kétoldalú egyezmény és számos további tárca- és intézményközi megállapodás van érvényben.
3. Külügyminiszteri szintű látogatásokra az elmúlt években számos alkalommal került sor. Ilir Meta államfő 2018. júniusban látogatott Áder János köztársasági elnök meghívására Budapestre, Tarlós István főpolgármestert pedig az önkormányzatok közötti kapcsolatok fejlesztése érdekében 2018. szeptemberben fogadta Erion Veliaj főpolgármester Tiranában. A gazdaságdiplomácia területén is élénk kapcsolatokat ápolunk, tapasztalatainkat megosztottuk a Befektetésügynökség vezetőivel Budapesten 2017 folyamán, majd 2018-ban Etjen Xhafaj és Magyar Levente külügyminiszter-helyettesek találkoztak Budapesten, valamint Balogh Csaba közigazgatási államtitkár tartott konzultációt Tiranában az illetékes vezetőkkel.

Gazdasági és politikai helyzetkép 2.

4. A kormány legfontosabb feladatának jelenleg az EU tagsági tárgyalások megkezdésének elérését tartja, a legtöbb belpolitikai intézkedést ennek rendeli alá. E tekintetben kardinális kérdés az igazságügyi reform megfelelő végrehajtása, ami Albánia felkészültségének fokmérője az EU és tagállamai szemében.
5. Kormány összetétele: Albán Szocialista Párt. Következő parlamenti választások 2021 június, elnökválasztás 2022 nyár
6. Az elmúlt négy évben csökkent Albánia pénzügyi sebezhetősége, azonban továbbra is kihívást jelent az államadósság csökkentése, a befektetések realizálását pedig az intézményi hiányosságok akadályozzák. A jelenlegi helyzetben a fő politikai célkitűzések a makrogazdasági és pénzügyi stabilitás fenntartása, valamint a strukturális és intézményi reformok elmélyítése.
7. Az európai országok közül legnagyobb befolyással Németország, Olaszország és Ausztria, valamint kisebb mértékben Franciaország rendelkezik Albániában. Ezek az országok jól megfontolt gazdasági érdekeik mentén alakítják kapcsolataikat Tiranával, megkerülhetetlen tényezőt jelentve az ország fejlődése szempontjából (komoly befektetők ill. kereskedelmi partnerek).

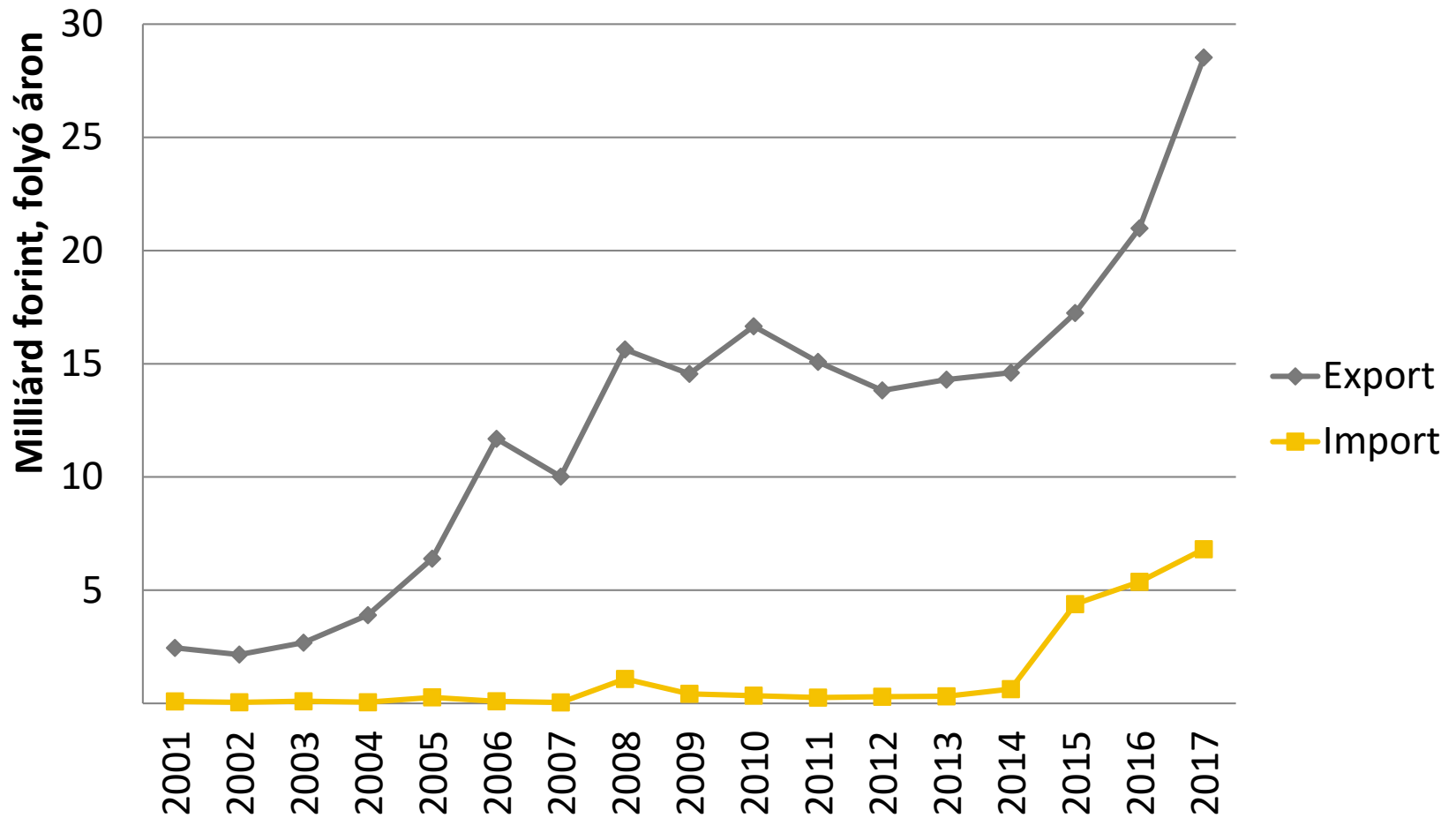
Kilátások

1. Az Európai Unió Bizottsága tavasszal közzétett gazdasági jelentése szerint 2017-ben a GDP növekedési üteme elérte a 3,8%-ot, mely az előrejelzések szerint 2018-ra némiképp csökken 3,6%-ra, majd 2019-re ismét növekedésnek indul és megáll 3,9%-on. A bruttó állóeszközfelhalmozás viszonylag gyors ütemben gyarapodott két jelentős energetikai befektetésnek köszönhetően (Transz-adriai gázvezeték/TAP és Statkraft vízerőmű építése), azonban 2018-ban a két energetikai projekt befejeztével az emelkedésben némi enyhülés figyelhető majd meg.
2. Az EU előrejelzései szerint 2018-ban a foglalkoztatási ráta és a fizetések növekedni fognak. 2017-ben az államháztartás GDP arányos hiánya 2,7%-on megállt, az államadósság GDP-hez viszonyított aránya 70,1%-ról az előrejelzések szerint fokozatosan enyhül és 2018-ban eléri a 68,5%-ot (2019-re 66,3%-ot jósolnak).
3. Befektetésösztönzés tekintetében továbbra is stratégiai területek maradnak a turizmus, a vízgazdálkodás és az infrastruktúra fejlesztés.
4. A jövőben további két repülőtér megnyitását tervezik (Kukes és Vlora), valamint a tervek szerint török támogatással elindítják az albán légitársaságot. A közlekedési infrastruktúra fejlesztés a közúti összeköttetések megteremtését is érinti, különös tekintettel a turisztikai célállomásokra.
5. Albánia jogrendszere az európai uniós standardokhoz igazodik. Az általános forgalmi adó egységesen 20%, az adóalap tartalmazza a felvásárlási árat, a szállítási és biztosítási költségeket.
6. Ha a magyar vállalkozó nem rendelkezik elegendő külkereskedelmi tapasztalattal, akkor feltétlenül ajánlott közvetlenül megkeresni Magyarország tiranai Nagykövetségét, illetve helyi ügyvéd szolgáltatásait a szerződés megkötésekor igénybe venni.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi forgalom

Forrás: KSH

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kereskedelmi kapcsolatok

1. 2018-ban megvalósult az első magyar befektetés Albániában az OTP-nek köszönhetően. A befektetés reményt adhat arra, hogy a magyar befektetők bizalmat szavaznak az albán piacnak. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az albániai üzleti környezet érezhetően javult az elmúlt években.
2. Általánosságban elmondható, hogy a magyar üzletemberek fenntartásokkal kezelik az albán üzleti morált és kétségeik vannak a megbízhatósággal kapcsolatban. El kell fogadni, hogy albán partnereink mentalitása eltér a nyugat-európai szemlélettől, itt a személyes kapcsolatok dominálnak az üzletkötésben is.
3. Az Albániával folytatott gazdasági kapcsolataink 2017-ben dinamikus fejlődésnek indultak, olyannyira, hogy a KSH adatai szerint az előző évben a magyar-albán külkereskedelmi áruforgalom rekord magasságba emelkedett: 35,3%-os növekedéssel 114,4 millió euróra bővült, ebből az export 37,1%-al 92,4 millió euróra, míg az import 28,1%-kal 22 millió euróra növekedett. Külkereskedelmünkben továbbra is jelentős magyar aktívum tapasztalható, kereskedelmi többletünk 40,2%-os növekedés után 70,4 millió eurót tett ki 2017-ben.
4. Megítélésünk szerint a Gazdasági Vegyes Bizottság ülése elősegíti kétoldalú gazdasági és kereskedelmi kapcsolataink fejlesztését, üzleti kapcsolataink ösztönzését. GVB ülésre legutóbb 2015-ben került sor Tiranában, az azt követő időszakban a felek számos Társelnöki találkozót és GVB Titkári találkozót tartottak Budapesten és Tiranában egyaránt.
5. 2017 április óta a Wizz Air közvetlen légi járatot üzemeltet Budapest-Tirana között (2018 ősztől heti két járat, 2019 tavasszal várhatóan ismét heti három járatra bővül)
6. 2014-ben az IFC (International Finance Corporation) és az EXIM Trust Fund partnerségi szerződést kötött.
7. Az MNKH tiranai irodanyitására hivatalosan 2017 áprilisában került sor, azzal a céllal, hogy dinamizáljuk a magyar-albán vállalati kapcsolatokat.
8. Legjelentősebb albániai kiállítás a Tiranai Nemzetközi Kiállítás, melyen utoljára 2016-ban volt kollektív magyar stand az MNKH szervezésében. <http://www.klikekspogroup.com/>. 2018. novemberben a Balkans Joint Conference vízügyi konferencián nagyszabású magyar vállalati részvétellel számolunk. <http://balkansjointconference.org/>
9. Albán Közbeszerzési Hivatal: www.app.gov.al oldalon kereshetnek tenderekre, melyek többsége albán nyelvű. A legtöbb esetben javasoljuk helyi partner bevonását, legyen szó nemzetközi vagy helyi tenderről, ugyanis a konzorciumban történő indulás növeli a nyelési esélyeket. Habár egy disztribútor megbízása költségekkel jár, az később kifizetődik, hiszen a helyismeret, a kapcsolati tőke megléte, a helyi gazdasági szereplők közötti összefonódások/ellentétek ismerete elengedhetetlen nem csak Albániában, hanem az egész Nyugat-Balkánon. Ráadásul, ha helyi partnerünk van, akkor nagyon jó eséllyel terjeszkedhetünk is a környező országok irányába, elsősorban Koszovó felé.
10. Az ország fekvését és földrajzi adottságait figyelembe véve korlátozottak a közúti nemzetközi áruszállítási lehetőségek (kamionforgalom lebonyolítására alkalmas utak és határátkelők). Koszovó felől azonban az ország autópályán is megközelíthető, ami a szállítási időt lényegesen lerövidíti. Albániának csak Montenegróval van vasúti kapcsolata, ezt a vonalat teherszállításra is használják.
11. Albán állampolgárok vízummentesen utazhatnak be a schengeni térségbe (<http://konzuliszolgalat.kormany.hu/vizummentesseg-magyarorszagra-torteno-beutazas-eseten>)
12. Tiranai Kereskedelmi Kamara és az Albán Befektetési Ügynökség közvetlen elérhetőségei: <http://cci.al/> és <http://aida.gov.al/home>

Befektetési kapcsolatok

1. Az MNB nem kezel Albániával kapcsolatos adatokat. Albániában többségben vannak az egyéni, kevésbé tőkeerős vállalatok a piacon. Minimális az érdeklődés a magyarországi befektetések iránt, habár akad néhány, úgy mint a 2018 augusztusban megnyitott Mon Chéri albán kávézólánc első üzlete Budapesten. Kiemelendő azonban az érdeklődés a magyar és albán ingatlanpiac iránt.
2. Az albán gazdaság legfontosabb kihívása a külföldi tőke becsalogatása. Habár a befektetési és üzleti környezet kedvező, az informális gazdaság, a korrupció, a transzparencia hiánya visszaveti a külföldi befektetők megjelenését a piacon.
3. Kiemelt területek:
 - Turizmus: kikötők, spa és wellness centerek, szállodák építése a tengerparti övezetben.
 - Infrastruktúra: vízgazdálkodás területén csatornázás, autópályák és autóutak építése koncessziós szerződések keretében
 - Feldolgozóipar: komplett gyártósor kihelyezése (pl. élelmiszeripar)
 - Energetika: megújuló energiaforrások (nap és szél)

Befektetési kapcsolatok 2.

4. Az Albán Nemzeti Bank adatai alapján FDI állomány szerint 2017-ben a legnagyobb befektetők közé tartozik: Svájc (330,15 millió EUR), Hollandia (111,75 millió EUR), Franciaország (84,14 millió EUR), Ausztria (64,78 millió EUR), Olaszország (52,64 millió EUR), Törökország (46,16 millió EUR), Görögország (31,33 millió EUR).
5. Az OTP Bank 2018. augusztusban nyilvánosságra hozta, hogy többségi tulajdont szerzett a Societe Generale francia nagybank bulgáriai és albán leányvállalatában. A Bank az albán bankban, a Banka Societe Generale Albania SH-ban (SGAL) 88,89 százalékos részesedést szerzett. Az SGAL közel 6 százalékos piaci részesedésével Albánia 5. legnagyobb bankja, és szintén aktív a lakossági és vállalati szegmensben. Az OTP Bank 2019. januárban kezdheti meg a működést.
5. <http://www.dogana.gov.al/english/> - Albán Vámhivatal
6. <http://www.qkr.gov.al/home/> - Cégalapítási szabályok, társasági formák, cégbejegyzés adminisztrációs igénye

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Együttműködési lehetőségek

Vízgazdálkodás

Építőipar, mérnöki
tevékenység

Szennyvíz és
hulladékkezelési
technológiák

Turizmus

Megújuló energia, nap-
és szélenergia

Mezőgazdasági és élelmiszer
feldolgozó technológiák

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Kiemelt ágazatok

Az albán gazdaságban nem az ártermelés, hanem a kereskedelem dominál, az ország fogyasztási cikkekre és termelőeszközökre vonatkozó igényének jelentős hányadát importból képes fedezni. 2017-ben Albániának a világ országaival folytatott áruforgalmának összértéke 6,7 milliárd EUR, melyből a behozatal 4,7 milliárd EUR-t, a kivitel pedig 2,0 milliárd EUR-t tett ki.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy tudás-és tapasztalatcserére irányuló együttműködési szándék elsősorban a vízgazdálkodás és szennyvízkezelés, mérnöki szolgáltatások, az élelmiszeripar és mezőgazdaság szektorokban mutatkozik. Az élelmiszeripar területén vannak sikereink Albániában, például a *kecskeméti konzervgyár termékei, Gyulai kolbász, Cerbona termékek*. Továbbra is az „ismertebb”, jó minőségű, de olcsóbb magyar termékek iránt mutatkozhatna kereslet.

Albánia a hazai vízipar számára kiemelt célország, az utóbbi években mind politikai, mind vállalati szinten jelentős lépések történtek a vízügyi kapcsolatok előmozdításában.

Erős a verseny a tanácsadási, különösen az EU, Világbank, EBRD és egyéb nemzetközi szervezetek által kiírt, Albánia uniós csatlakozását segítő „consultancy” tendereken. Ezen a területen is érezhető a nemzetközi versenytársak dominanciája (olasz, német, osztrák, svéd). A tenderfeltételek olyannyira specifikusak, hogy a győztes előre borítékolható: a jelentkezési feltételeket (terms of reference) úgy alakítják, hogy egy bizonyos cég/konzorcium feleljen meg azoknak.

A magyar gyártónak az áruk gyors leszállítására, a minőségre, a designra, a finanszírozás könnyítésére és a garanciára kell helyeznie a hangsúlyt. Az olasz, görög, koszovói, macedón exportőrök elsősorban a földrajzi közelség s ebből kifolyólag a kedvezőbb szállítási költségek, a kulturális kötődés okán dominálják az albán piacot, szinte valamennyi ágazatban. Természetesen a dominancia nem csak az albán importban, hanem a kivitelben is megmutatkozik. Igaz ez a német, osztrák, török kapcsolatokra is.

A jelentős albániai befektetői kör országai jelenlétüket NGO-k, továbbá államilag támogatott gazdasági-kereskedelmi és segélyezési profilú helyi irodák (fejlesztési ügynökségek) útján alapozzák meg. A fejlesztési projektek mentén lehetőség nyílhatna hazánk érdemi gazdasági jelenlétének megteremtésére Albániában, azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy az olyan donor országok, mint Ausztria, Németország és Svájc kiépített intézményi- és kapcsolatrendszerrel, know-how-al rendelkeznek ahhoz, hogy a fejlődő gazdaságokban megvalósuló nagy értékű fejlesztési projektek kivitelezésére pályázzanak. Érdemes fókuszálni a Trust Fund keretre, azaz a pántlikázott hozzájárulásokra a világbanki befizetésekhez, amelyen keresztül „rávezetheti” az állam a magyar cégeket a helyi piacokra, ami további multilaterális vagy helyi lehetőségeket eredményezhet. A siker kulcsa tehát, hogy ne az implementációs szakaszban, hanem már a projekt tervezési/kidolgozási fázisban is be tudjuk kapcsolni a magyar kkv-kat.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Elérhetőségek

Kasnyik Martina külgazdasági attasé

Cím: Rr. Xibrakeve 47, Tirana

Email: martina.kasnyik@mfa.gov.hu

Hivatali telefonszám: (+355) 4 223 2238

Mobil telefonszám: (+355) 688 045 215